

Skötselplan – Klasborgs och Våmb's ängar

Skötselplanen omfattar dels denna textdel, dels bifogade skötselplanekartor. Planen upprättades under år 1989.

Syftet med naturvårdsförvaltningen: Bevara och vårda sluttningszonen så att dess geologiska, kulturhistoriska och biologiska värden bevaras. Kulturlandskapets prägel ska bevaras genom att de betade hagmarkerna hålls öppna från igenväxning. Naturvårdsförvaltaren ska verka för att området även fortsättningsvis betas.

Särskild hänsyn ska tas till områdets värden för friluftsliv. Förutsättningarna för friluftslivet ska förbättras genom enkla anordningar.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

Hävd av skogsområdet (45,5 ha)

Skötselområde 1

Beskrivning: Yngre lövskog bestående av främst ask och klibbal med inslag av gran, alm och sälg. På fuktigare mark i det plana partiet i norr dominerar klibbal medan asken tar vid i sluttningsens övre del i söder. I sluttningszonen är hassel dominant i buskskiktet. Här finns också enstaka grova ekar. Våmb'sbäcken rinner fram i den norra kanten medan flera småbäckar på våren rinner ner längs Billingssluttningen. I fältskiktet märks bl a strutbräken. Den östra delen av området ingår i en betesfälla.

Mål: Ädellövskog med naturskogskaraktär som i norr övergår till lövskog. Inslag av enstaka barrträd.

Engångsåtgärder: Friställning av grova ekar.

Underhållsåtgärder: Bete.

Skötselområde 3

Beskrivning: Blandbestånd i rasbranten och sluttningszonen. Beståndet är mycket varierat och domineras delvis av ädellöv och delvis av triviallöf eller gran. Vanliga lövträd är asp, ask, alm och ek. Stora delar av skogen har utvecklats fritt och har karaktären av naturskog. I de nedre delarna märks en påverkan av tidigare bete med enstaka stora, vidkroniga träd. Några delar är huvudsakligen bevuxna med ungskog och har troligen varit öppna betesmarker i sen tid. I buskskiktet märks framförallt hassel. I befintligt reservat är måltavlor m m uppsatta som vittnar om bågskytteklubbens obehöriga verksamhet.

Mål: Naturskog

Engångsåtgärder: Städning i befintligt naturreservat där bågskytteklubben bedrivit verksamhet.

Underhållsåtgärder: De stigar som leder genom området hålls öppna. Ev friställning av grova träd i de nedre delarna.

Skötselområde 4

Beskrivning: Blandbestånd med björk, asp, ek, gran och en riklig undervegetation av hassel. I den norra delen som har en kraftigare lutning finns inslag av alm, ask och fågelbär. Den södra delen är relativt plan och har en halvöppen karaktär. Området betas och äldre grova träd tyder på att det tidigare har varit betydligt öppnare än idag. Längst i söder finns ett fornminne som ligger i ett halvöppet parti.

Mål: Lundartad skogsmark med en sluten till halvöppen karaktär. Blandbestånd där ädellöv och hassel gynnas. Området ska öppna sig österut och söderut och ha en mer halvöppen karaktär där.

Engångsåtgärder: Friställning av grova träd. Gallring av asp och hassel i de planare delarna. Gallring vid fornminne.

Underhållsåtgärder: Vid behov röjning av rotskott. Bete.

Skötselområde 7

Beskrivning: Lövbestånd som domineras av björk med inslag av sälg, alm, fågelbär, hägg och ask. Undervegetationen består huvudsakligen av hassel.

Mål: Betat lövbestånd.

Engångsåtgärder: Röjning och gallring varvid variationen i trädslagsblandningen bibehålls.

Underhållsåtgärder: Återkommande gallringar.

Skötselområde 11

Beskrivning: Nyröjd blandskog. Marken har tidigare utnyttjats för bete vilket vidkroniga ekar tyder på. Nåpabäcken rinner genom området och Billingeleden går genom området. Trädbeståndet är varierat och består av ek, ask, fågelbär, klibbal, gran, sälg och björk. I buskskiktet växer framförallt hassel. Inslaget av gran ökar ju närmare berget man kommer. Vid den nyss genomförda röjningen har kraftiga insatser gjorts framförallt invid Billingeleden.

Mål: Halvöppen mark i öster som i väster övergår till sluten skogsmark. Vidkroniga träd ska ges utrymme att växa.

Engångsåtgärder: Stängsling. Kompletterande gallring.

Underhållsåtgärder: Återkommande röjningar i anslutning till Billingeleden för att öppethålla marken.

Skötselområde 15

Beskrivning: Olikåldrigt blandbestånd på diabasplatån bestående av björk, ek, gran och tall. Beståndet är relativt glest, vilket ger enstaka utsikter över landskapet. Ett yngre björkbestånd växer i den norra delen. Billingeleden följer gränsen för området i väster på en smal grusväg.

Mål: Olikåldrigt blandbestånd. Vissa luckor bör finnas i beståndet så att slättlandskapet kan beskådas.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Vid behov punktvis röjning för att öppna upp utsiktspunkter.

Skötselområde 16

Beskrivning: Medelålders ekbestånd med inslag av enstaka gran och björk.

Mål: Ekbestånd med inslag av gran och björk.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 17

Beskrivning: Äldre ekbestånd med inslag av björk och asp. I undervegetationen dominerar hassel. I den västra delen är trädsiktet glesare. Undervegetationen är här tät och består av hassel samt ung ek, asp mm.

Mål: Gammal ekskog

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 18

Beskrivning: Nygallrat björkbestånd med inslag av ek. I den norra delen finns några grova aspar. Busksiktet är glest och består av hassel.

Mål: Blandbestånd med björk och ek.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 19

Beskrivning: Välslutet medelålders lövbestånd som domineras av björk med inslag av ek. I beståndet växer enstaka grova ekar. I undervegetationen dominerar hassel.

Mål: Lövbestånd som på sikt övergår till ett ädellövbestånd.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Gallring varvid ädellöv gynnas.

Skötselområde 21

Beskrivning: Medelålders björkbestånd med inslag av gran, klibbal och ädellöv såsom ek, alm och ask. Risängsbäcken rinner genom området.

Mål: Blandbestånd invid bäcken som ska ha en orörd karaktär.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Befintlig stig norr om bäcken röjes och spångas vid behov.

Skötselområde 22

Beskrivning: Klibbalbestånd på fuktig mark. Inslag av björk. Området betas.

Mål: Klibbalbestånd

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Årligt bete.

Hävd av betesmarken (43,5 ha)

Betesmarkerna i området består dels av fd åkermarker, dels av naturbetesmarker. Kännetecknande för dem är att de ofta kringgärdas av stengärdesgårdar.

Allmänna riktlinjer vid skötseln av betesmarkerna:

- 1 Årligt bete.
- 2 Årligt underhåll i form av slyröjning mm.
- 3 Konstgödsel får ej användas på betesmarkerna.
- 4 Med hänsyn till friluftslivet får ungtjurar och "folkilsken boskap" ej beta i naturreservatet.
- 5 Stengärdesgårdar ska hållas fria från sly.
- 6 Samtliga stängsel ses över i samband med inrättandet av naturreservatet i enlighet med bifogad karta. Förvaltaren ansvarar för detta. Arrendatorn ansvarar därefter för årlig tillsyn av stängslet samt stängselgenomgångar.

Skötselområde 2

Beskrivning: Fd åkermark som legat som betesmark i flera år. Området avgränsas av stengärdesgårdar. Våmbsbäcken som kantas av klibbal rinner genom området. I betesmarken finns flera dungar med alsly. Området betas och är stängslat så att en del av Våmbsbäcken hamnat utanför betesområdet. Floran i området är relativt ointressant.

Mål: Öppen betesmark.

Engångsåtgärder: Översyn av stängsel. Stängsel dras så att även den del av Våmbsbäcken som ej ingår i betesfållan betas. Gallring av klibbal invid Våmbsbäcken.

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 5

Beskrivning: Öppen sluttning som legat som betesmark under överskådlig tid. Floran i området är intressant med flera arter som tyder på en avsaknad av konstgödsel.

Mål: Öppen betesmark.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 6

Beskrivning: Åkermark. På några delar har vall nyligen blivit insådd. Åkermark kommer inom några år att överföras till vall. I den nordöstra kanten ingår en mindre del med ohävdad betesmark. Området avgränsas av stengärdesgårdar med ek, fågelbär, hassel mm. Ett fornminne bevuxet med högre vegetation ligger ute i betesmarken.

Mål: Öppen mark.

Engångsåtgärder: Gallring vid stenmurar och vid fornminne.

Underhållsåtgärder: På sikt årligt bete inom hela området.

Skötselområde 8

Beskrivning: Stenig naturbetesmark på en markant sluttning bevuxen med gran, ek, björk, asp, en, hassel och nypon. Floran är betesgynnad och mycket intressant med arter som bl a jungfrulin, ögontröst, jordtistel och gullviva. Trädsiktet är något slutet.

Mål: Vålhävdad naturbetesmark med ett glest träd- och buskskikt.

Engångsåtgärder: Gallring/röjning i träd- och buskskikt.

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 9

Beskrivning: Öppen betesmark på fd åkermarker som är glest bevuxna med nyponbuskar. Floran är än så länge relativt ointressant. I den södra delen växer enstaka gran, ask, fågelbär och en.

Mål: öppen betesmark med inslag av träd och buskar.

Engångsåtgärder:

Underhållsåtgärder: Vid behov återkommande röjningar för att hindra nyponbuskarna från att breda ut sig över alltför stora områden.

Skötselområde 10

Beskrivning: Betesmark med grova ekar, hassel, asp, nyponbuskar och enstaka björk och fågelbär. Den norra delen är kraftigt igenvuxen med asp, hassel och nypon. området har här delvis karaktär av hassellund. I den södra delen märks en svag igenväxning.

Mål: öppen - halvöppen betesmark. I den norra kanten ett större inslag av hasselbuskar vilket ger en lundartad karaktär. I övrigt öppen mark med inslag av ek, fågelbär, hassel mm.

Engångsåtgärder: Avverkning av asp, kraftig gallring bland hasselbuskar och röjning av nypon i den norra delen. Enstaka grova aspar sparas samt några buskage med nypon. Svag gallring i trädskiktet. Röjning av sly i den södra delen.

Underhållsåtgärder:

Skötselområde 12

Beskrivning: Fd åkermark som används som betesmark sedan ett antal år. Enstaka nyponbuskar har vuxit upp.

Mål: öppen betesmark.

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Vid behov röjning av nyponbuskar.

Skötselområde 13

Beskrivning: Något igenväxande öppen betesmark vid Nåpabäcken. På fuktig mark invid Nåpabäcken växer rikligt med yngre klibbal. Öster om albeståndet vidtar nypon och hagtorn som breder ut sig i betesmarken. Här finns och en stor och mycket imponerande ek. I väster avgränsas området av en slänt med en ridå av ask, alm och ek.

Mål: Öppen betesmark med enstaka träd och buskar. Enstaka grupper och dungar av klibbal vid Nåpabäcken.

Engångsåtgärder: Avverkning av klibbal vid bäcken varvid enstaka buketter och grupper med klibbal lämnas. Gallring i trädridå i slänten. Røjning av buskar på den öppna betesmarken.

Underhållsåtgärder: -

Skötselområde 14

Beskrivning: Fd åkermarker som inbördes är avgränsade av stengärdesgårdar. Området har en mycket trevlig landskapsbild med utsikt över slättlandskapet. I en sluttning i den östra delen finns den mest intressanta floran med bl a en stor mängd gullvivor samt darrgräs, jordtistel, brudbröd och prästkrage. I den västra delen är floran fortfarande påverkad av det tidigare åkerbruket. Vid stengärdesgårdarna växer enstaka ek, fågelbär, hassel och ask. På betesmarkerna växer enstaka enbuskar.

Mål: Betesmark där de tidigare åkrarna behåller sin öppna karaktär. Enstaka träd och buskar vid stenmurar.

Engångsåtgärder: Røjning av inväxande vegetation.

Underhållsåtgärder:

Skötselområde 20

Beskrivning: Hagmark som röjdes vintern 87-88. Terrängen är kuperad och består av höjdryggar bevuxna med främst äldre ek, en, hassel och enstaka hagtorn. Mellan dessa finns fuktigare stråk med björk och klibbal. Betet har tidigare varit alltför svagt varför floran visar tecken på igenväxning. Hundkex, midsommarblomster och älgört är vanliga men även betesgynnade arter som slåttergubbe, ängsvädd, bockrot, backtimjan och jordtistel finns i området. Ett öppet dike löper igenom hela området i nord-sydlig riktning.

Mål: Betesmark med "hagmarkskaraktär", dvs enstaka stora ekar, hassel, hagtorn, björk och enebuskar.

Engångsåtgärder: Ytterligare gallring för att återskapa ett hagmarksområde krävs i hela området men framförallt i den södra delen.

Underhållsåtgärder: Återkommande røjningar i hela området. Årlig slåtter av älgört på försommaren för att minska dess utbredning.

Skötselområde 23

Beskrivning: Naturlig betesmark i en ravin där Risängsbäcken rinner fram. Enstaka stora ekar växer i området! liksom enstaka nyponbuskar, björk och enebuskar. Vid bäcken växer klibbal samt en del ungt sly. Floran är betesgynnad med flera intressanta arter, däribland solvända och backtimjan. I de planare delarna finns några öppna diken.

Mål: Betesmark med "hagmarkskaraktär".

Engångsåtgärder: Røjning av sly samt gallring i trädskiktet vid bäcken. Avverkning av yngre granar.

Underhållsåtgärder: -

FAUNAVÅRD OCH JAKT

Jakt får ej bedrivas utan kommunstyrelsens tillstånd Eventuell jakt ska ta största möjliga hänsyn till friluftslivet. Eventuella arrendavtal ska upprättas i samråd med kommunekologen.

KULTURMINNESVÅRD

I området finns flera fornlämningar. Riksantikvarieämbetet har för avsikt att upprätta vårdplaner för dessa. När vårdplanerna är fastställda bör dessa bifogas skötselplanen som ett komplement.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Tillgänglighet - friluftsanordningar

Beskrivning: Naturreservatet ligger lättillgängligt i förhållande till Skövde tätort och det kan nås från flera håll. Billingeleden följer redan idag kanten av området i nordsydlig riktning och går genom naturreservatet i den norra delen.

Två befintliga parkeringsplatser finns; en vid Skaravägen och en vid bågskytteklubbens bana.

Den planerade golfbanan kommer att innebära att reservatet skärmas av från bebyggelsen. Det är därför viktigt att stigar som förbinder bebyggelsen med reservatet iordningställs.

Mål: Naturreservatet ska vara lättillgängligt och lättframkomligt. Stigar ska i den mån det är möjligt anordnas både i betesmarkerna och i skogen så att alternativa strövstigar finns att tillgå.

Engångsåtgärder: Stigar som förbinder naturreservatet med Hentorp anordnas vid Risängens gård, vid Klasborgs gård samt mellan södra brottet och golfbanan. Stängselövergångar anordnas enligt bilagd karta. Spänger anordnas vid behov i fuktigare partier för att förhindra onödigt markslitage.

Underhållsåtgärder: Reservatsförvaltaren ansvarar för årlig översyn av spänger.

Renhållning

För renhållning svarar naturvårdsförvaltaren. Kommunens gatukontor ansvarar för kontinuerlig tömning av de sopmajor som ska vara utplacerade vid p-platserna.

Information

Informationsskyltar ska uppsättas genom naturvårdsförvaltarens försorg vid parkeringsplatserna samt vid de stigar som leder in i reservatet.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkningen ska utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren ska utföra årlig tillsyn av naturreservatet.

DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnaden för samt finansieringen av naturvårdsförvaltningen.

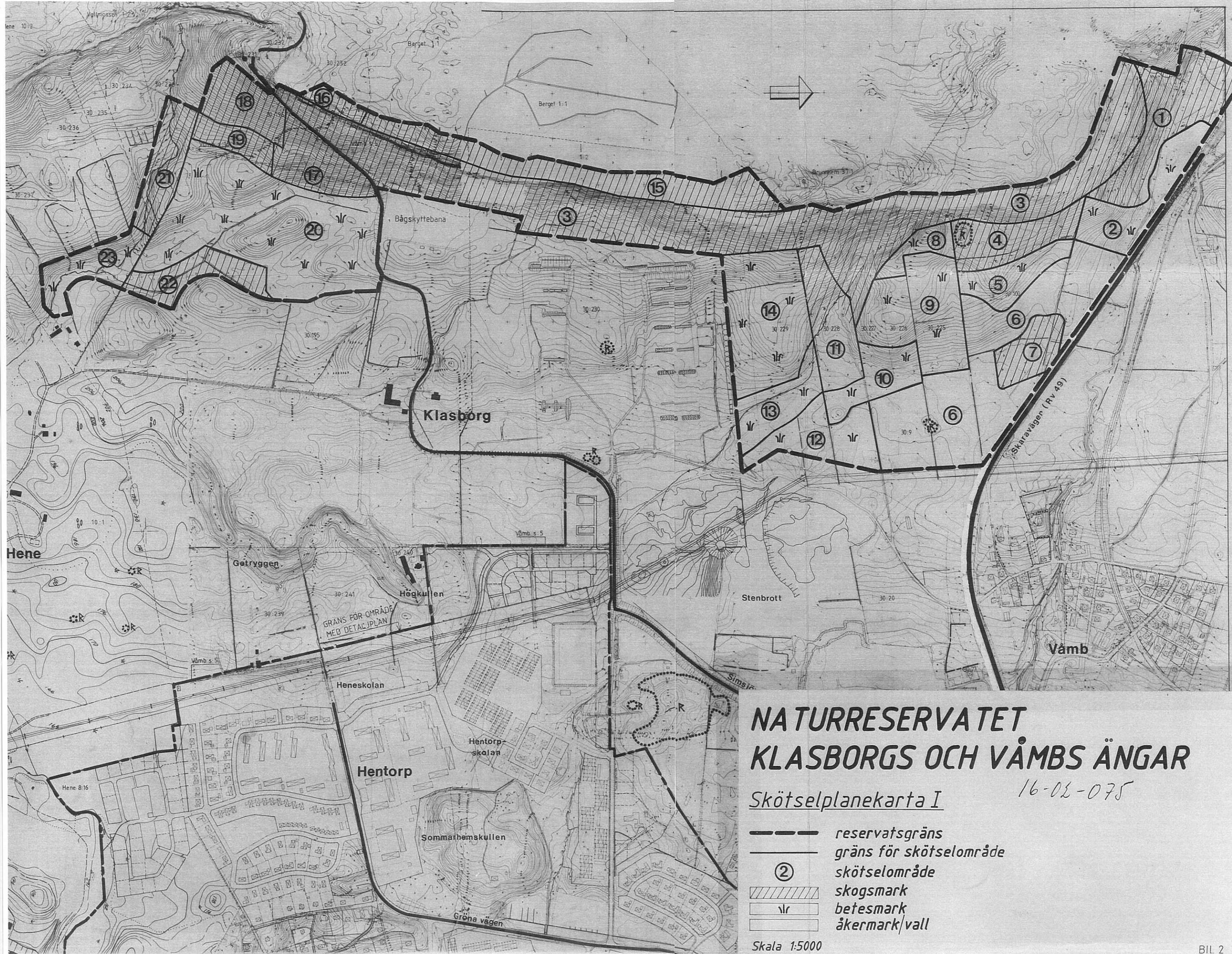
FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning

Naturvårdsförvaltaren har gjort en kostnadskalkyl för beräknade istandsättningsåtgärder, se bilaga 4.

Bilagor

Översiktskarta, skala 1:20 000	Bilaga 1
Skötselplanekarta 1, skala 1:5 000	Bilaga 2
Skötselplanekarta 2, skala 1:5 000	Bilaga 3
Kostnadskalkyl	Bilaga 4

NA TURRESERVATET KLASBORGS OCH VÅMBS ÄNGAR

Skötselplanekarta I

16-02-075

- reservatsgräns
- gräns för skötselområde
- skötselområde
- skogsmark
- betesmark
- åkermark/vall

Skala 1:5000